

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Statsråden

Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref
Spm nr. 2169

Vår ref
19/1478-

Dato
2. september 2019

Spm nr 2169 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Jeg viser til brev datert 25. august 2019 der stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik stiller følgende spørsmål til skriftlig besvarelse:

"Hva sier handelsavtalen med Mercosur om handel med landbruksprodukter, hvilke konsekvenser vil avtalen få for norsk landbruk, hvor stort tap vil oppleves mtp. produsert volum, total omsetning, antall årsverk og antall gårdsbruk i norsk landbruk, hva vil avtalen få å si for dyrevelferd og klima og hvilke mekanismer har avtalen for å begrense og eventuelt stanse import av landbruksprodukter i gitte situasjoner?"

EFTA og Mercosur kom fredag 23. august til enighet om inngåelse av en frihandelsavtale. Avtalen omfatter blant annet handel med basis landbruksvarer og bearbejdede landbruksvarer.

Regjeringen har ved inngåelse av avtalen lagt meget stor vekt på å ivareta norske landbruksinteresser.

Norge har i hovedsak gitt Mercosur importkvoter og tollettelser på landbruksvarer der vi har import allerede i dag, og der importen ikke går på bekostning av norsk produksjon. Dette gjelder f.eks. mais (10.000 tonn), melasse (9 500 tonn) og soyamel (5000 tonn) til kraftfôrindustrien. Det er videre gitt en importkvote for epler på 3 400 tonn i perioden 1. mai – 15. mai, dvs. utenfor norsk sesong og i en periode det uansett er stor import av epler. Det er videre gitt noen mindre kvoter på bearbejdede poteter, eplejuice til konserverindustrien,

honning og hester. Dette er for produkter der det er import til Norge, og der importen ikke kommer i konflikt med norsk produksjon. Kvantene går fram av tabellen:

Produkt	Kvantum
Hester	400 stk
Storfekjøtt	666 tonn ¹
Kylling (hel)	200 tonn
Bearbeidet kylling	100 tonn
Honning	90 tonn
Bearbeidede poteter (tørket)	80 tonn
Epler (1. mai til 15. mai)	3 400 tonn
Durumhvete for pastaproduksjon	8 000 tonn
Mais til fôr	10 000 tonn
Melasse	9 500 tonn
Soyamel	5 000 tonn
Eplejuice til konserverindustrien	175 tonn

1) Tilsvarende kvantum fjernes fra GSP-systemet ved avtalens iverksettelse. Med bein.

Tollsatsen inn til Norge er videre redusert for tropiske frukter og grønnsaker. Dette er varer som ikke er i konkurranse med norsk produksjon.

Avtalen er godt forankret i norsk landbrukspolitikk. Blant annet er grasbaserte produksjoner som melk og kjøtt skjermet. For storfekjøtt er det eksempelvis ikke etablert nye kvoter for import til Norge. For kjøtt er det kun gitt en ny importkvote på 300 tonn kyllingkjøtt.

For storfekjøtt er det gitt tollreduksjoner innenfor eksisterende WTO-kvotestørrelse for storfekjøtt og eksisterende GSP-kvotestørrelse for storfekjøtt. For GSP-kvoten innebærer avtalen at kvoten blir forbeholdt Mercosur fra avtalens ikrafttredelse. Kvantumet vil være uendret på 500 tonn (666 tonn med bein). Tollsatsen innenfor denne kvoten er i dag 107,11 kr. Kvoten blir gjort tollfri, men den vil bli fordelt på auksjon med en auksjonsavgift. Størrelsen på avgiften vil gjenspeile markedets interesse.

GSP-kvoten på 500 tonn ble etablert 1. januar 2013 i forbindelse med omlegging til prosenttoll for storfekjøtt (import 2012: 633 tonn). Etter 2013 har importen innenfor kvoten variert mellom år. I 2014 var importen 422 tonn, den sank i 2015, for senere å stige jevnt til 303 tonn i 2018 som er siste registrering.

Jeg vil understreke at importkvoter for landbruksvarer er en importmulighet, ikke en importgaranti. Importmuligheten for storfekjøtt er uendret i kvantum. Den faktiske importen innenfor dette kvantum vil fortsatt kunne variere fra år til år. Dette avhenger av interessen i det norske markedet.

Norge har i dag en begrenset eksport av jordbruksvarer til Mercosur. Produkter som vil få bedre markedsadgang som følge av avtalen, er bl.a. storfesæd, levende svin, oster, bearbeidede produkter, vann, øl, akevitt, kosttilskudd, samt huder og skinn.

Representanten Gjelsvik stiller spørsmål vedrørende effekten av avtalen for norsk landbruk, både tap i produksjon og årsverk i landbruk, og videre effekt på klima og dyrevelferd. Som vist ovenfor mener jeg at konsesjonene som er gitt til Mercosur, i meget liten grad vil føre til tap i volum for norsk jordbruk og næringsmiddelindustri. Nye konsesjoner er i betydelig grad gitt der vi allerede har et importbehov for å dekke i første rekke næringsmiddelindustriens behov for råvarer. Av dette følger også at den direkte effekten av konsesjonene i avtalen, f.eks. på klimautslipp, vil være beskjeden.

Frihandelsavtalen med Mercosur inneholder et omfattende kapittel om handel og bærekraftig utvikling. I bestemmelsene anerkjenner partene viktigheten av bærekraftig landbruk og rollen handel kan spille i å oppnå dette. Partene forplikter seg også til å gå i dialog om dette. I avtalen inngår videre en bestemmelse som gjensidig forplikter partene til å gjennomføre Paris-avtalens klimamål.

Avtalen har videre et eget dialogkapittel der EFTA og Mercosur blant annet forplikter seg til å drøfte spørsmål om dyrevelferd i den videre oppfølging av avtalen. Avtalen går dermed lenger enn SPS-avtalen i WTO som ikke har noen bestemmelser knyttet til dyrevelferd.

I Mercosur-avtalen inngår en sikkerhetsmekanisme som kan brukes i spesielle tilfeller dersom importen er så stor i forhold til norsk produksjon/forbruk at den medfører alvorlige markedsforstyrrelser. Dette er en mekanisme som inngår i alle EFTAs frihandelsavtaler.

Med hilsen

Olaug Vervik Bollestad